

ماده ۴۹۲

"در صورتی که درخواست ابطال رای داور خارج از موعد مقرر باشد دادگاه قرار رد درخواست را صادر می نماید. این قرار قطعی است."

۰۵/۰۹/۱۳۹۷

۱۷۸۹/۹۷/۷

شماره پرونده: ۱۷۸۹-۱۳۹-۹۷ح

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه

بازگشت به استعلام شماره ۹۷۱۰۱۱۲۱۹۵۶۰۰۴۶۲ مورخ ۱۰/۰۶/۱۳۹۷ به شماره ثبت وارده ۱۷۸۹ مورخ ۱۱/۰۶/۱۳۹۷ نظریه مشورتی این اداره کل به شرح زیر اعلام می گردد:

اولاً: با توجه به اینکه ماده ۴۹۰ قانون آئین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی برای اعتراض و دعوی بطلان رأی داور، مهلت تعیین و ماده ۴۹۲ این قانون اعتراض و درخواست ابطال خارج از مهلت را نپذیرفته است، لذا چنانچه اعتراض و درخواست ابطال رأی داور، خارج از مهلت تقدیم گردد، دادگاه نمی تواند به موضوع رسیدگی و رأی داور را باطل کند و باید قرار رد درخواست صادر نماید اما با توجه به صدر ماده ۴۸۹ همان قانون، رأی داور در صورتی که مشتمل بر یکی از موارد مذکور در این ماده باشد، باطل است و قابلیت اجرایی ندارد، بنابراین هرگاه از سوی یکی از طرفین، درخواست اجرای رأی داور شود، دادگاه مکلف است رأی داور را از جهات مذکور در ماده یاد شده، بررسی کند و اگر طرف دیگر مدعی بطلان رأی داور باشد، چون بررسی رأی داور قبل از صدور دستور اجرا، تکلیف دادگاه می باشد، تذکر یکی از طرفین نیز مورد توجه دادگاه قرار خواهد گرفت.

ثانیاً: برابر ماده ۱۱ قانون اجرای احکام مدنی هرگاه در صدور اجرائیه اشتباهی شده باشد، دادگاه می تواند رأساً یا به درخواست هر یک از طرفین به اقتضای مورد، اجرائیه را ابطال یا تصحیح نماید یا عملیات اجرایی را الغاء کند و دستور استرداد مورد اجرا را بدهد. /ت

دکتر محمد علی شاه حیدری پور - مدیر کل حقوقی قوه قضائیه

مرکز داوری اتاق بازرگانی ایران

۱۳۹۶/۷/۳

۷/۹۶/۱۵۲۷

شماره پرونده ۱۱۰۸-۱۳۹-۹۶ ح

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه

بازگشت به استعلام شماره ۹۰۱۶/۵۲۲/۳۴۰۰۱ مورخ ۹۶/۶/۱۱ نظریه مشورتی این اداره کل به شرح زیر اعلام می‌شود:

با توجه به ماده ۴۹۲ قانون آیین دادرسی در امور مدنی که قرار ردّ درخواست ابطال رأی داور را که به لحاظ خارج از مهلت بودن آن صادر می‌شود، قطعی اعلام کرده است، چنانچه قبل از صدور قرار مذکور، دادگاه به استناد ماده ۴۹۳ همین قانون با اخذ تأمین مناسب قرار توقف و منع اجرای رأی داور را تا پایان رسیدگی به اعتراض صادر کرده باشد، با توجه به قطعیت قرار رد درخواست صادره، تجدید نظر خواهی خواهان از قرار مذکور مانع رفع اثر از قرار توقف اجرای صادره، نمی‌باشد. /ق

دکتر محمد علی شاه حیدری پور

مدیر کل حقوقی قوه قضائیه

۹۶/۹/۵

۷/۹۶/۲۰۶۹

شماره پرونده ۱۰۷۵-۱۳۹-۹۶ ح

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه

بازگشت به استعلام شماره ۳۴۰۰۱/۴۸۱/۹۰۱۶ مورخ ۵/۶/۹۶ به شماره ثبت وارده ۱۴۲۹ مورخ ۱۳۹۶/۶/۶ نظریه مشورتی این اداره کل به شرح زیر اعلام می گردد:

۱- در مواد مختلف قانون آئین دادرسی در امور مدنی مصوب ۱۳۷۹ و از جمله مواد ۴۹۱ و ۴۹۲ این قانون، از هر دو اصطلاح «اعتراض» و «درخواست ابطال» استفاده شده و بین این دو تفاوتی از این حیث وجود ندارد.

۲- با توجه به صدر ماده ۴۸۹ قانون آیین دادرسی در امور مدنی، رأی داور در صورتی که مشتمل بر یکی از موارد مذکور در این ماده باشد، باطل است و قابلیت اجرایی ندارد؛ بنابراین هرگاه از سوی یکی از طرفین، درخواست اجرای رأی داور شود، دادگاه مکلف است رأی داور را از جهات مذکور در ماده یاد شده، بررسی کند و اگر طرف دیگر مدعی بطلان رأی داور باشد، چون بررسی رأی داور قبل از صدور دستور اجرا، تکلیف دادگاه می باشد، تذکر یکی از طرفین نیز مورد توجه دادگاه قرار خواهد گرفت. /د

دکتر محمدعلی شاه حیدری پور

مدیر کل حقوقی قوه قضائیه

مرکز داوری اتاق بازرگانی ایران

۸۹/۱۰/۲۰

۷/۶۴۵۲

شماره پرونده: ۱۴۷۳-۱/۱۲۷-۸۹

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه

بازگشت به پرسش شماره ۴۱۰/۵۶/۸۹ مورخ ۱۳۸۹/۱۰/۴ نظریه مشورتی این اداره کل به شرح زیر اعلام می‌گردد:

قطعی بودن قرار رد درخواست ابطال رأی داور مذکور در ماده ۴۹۲ قانون آیین دادرسی در امور مدنی مشروط به تقدیم درخواست مذکور خارج از مهلت قانونی است. و در فرضی که دادگاه بدوی اشتباهاً درخواست ابطال رأی داور را خارج از مهلت تلقی و با استناد ماده ۴۹۲ قرار رد آن را صادر نمود با توجه به این که دعوی ابطال رأی داور در زمره دعاوی غیر مالی محسوب است دادگاه تجدیدنظر با توجه به بند ب ماده ۳۳۱ و بند الف ماده ۳۳۲ قانون مرقوم در صورت احراز از اشتباه قرار مذکور را نقض و پرونده را جهت رسیدگی ماهوی به دادگاه بدوی اعاده می‌کند. /ع

مدیرکل اداره حقوقی و اسناد و امور مترجمین قوه قضائیه

دکتر حمید گوینده

پاسخ اول سوال مربوط به ماده ۴۹۲ می باشد.

۹۷/۳/۳۰

۷/۹۷/۶۷۲

ح ۲۳۷۸-۱۳۹-۹۶

نظریه مشورتی اداره کل حقوقی قوه قضائیه

بازگشت به استعلام شماره سیارر ۱ مورخ ۹۶/۱۱/۱۸ به شماره ثبت وارده ۳۱۰۱ مورخ ۹۶/۱۲/۶ نظریه مشورتی این اداره کل به شرح زیر اعلام می گردد.

۱- قرار رد درخواست ابطال رأی داور که با استناد به ماده ۴۹۲ قانون آیین دادرسی در امور مدنی صادر شده است، طبق نص ماده مذکور و با توجه به اصل قطعیت آراء مقرر شده در ماده ۳۳۰ قانون یاد شده قطعی است. بنابراین، حق تجدیدنظرخواهی برای خواهان ابطال رأی داوری وجود ندارد. شایسته ذکر است با توجه به صدر ماده ۴۸۹ همان قانون، رأی داور در صورتی که مشتمل بر یکی از موارد مذکور در این ماده باشد، باطل است و قابلیت اجرایی ندارد؛ بنابراین هرگاه از سوی یکی از طرفین، درخواست اجرای رأی داور شود، دادگاه مکلف است رأی داور را از جهات مذکور در ماده یاد شده، بررسی کند و اگر طرف دیگر مدعی بطلان رأی داور باشد، چون بررسی رأی داور قبل از صدور دستور اجرا، تکلیف دادگاه می باشد، تذکر یکی از طرفین نیز مورد توجه دادگاه قرار خواهد گرفت.

دکتر محمد علی شاه حیدری پور

مدیر کل حقوقی قوه قضائیه